RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THU 2113 MỖI SỐ 0$02 NGÀY THỨ BẢY 5 AVRIL 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI					
	Hà-nội và các tỉnh trong Đông-Pháp	Ngoại quốc	Hà-nội và các tỉnh	Hà-nội và các tỉnh trong Đông-Pháp	Hà-nội và các tỉnh trong Đông-Pháp	Ngoại-quốc
Một năm..	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và Các công-sở	»	3.00	3.00	3.00	9.00	»
Sáu tháng..	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng..	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng..	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LOẠN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.
4e page — Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một bậc thượng-lưu thực hoàn-toàn xứng đáng ở xã-hội Việt-Nam ta bây giờ

(Cái đảm-lực của bậc người ấy)

Thử nữa xin nói về cái đảm-lực của bậc người ấy. Cổ-nhân đã có câu: Thành sự tại đảm. Phàm người ta bất kỳ làm một cái sự-nghiệp gì, muốn cho cái sự-nghiệp ấy thành lập được hẳn hoi, không đến nỗi giữa quãng thảo lui hay chung qui thất bại, thì cái bả-ác tối yếu là cái đảm-lực của mình: vì việc thiên-hạ không có việc gì là không trở-lực; cảnh-ngộ có chỗ thuận cũng có chỗ nghịch; thời vận có lúc hanh cũng có lúc truân; người cục-người có kẻ lạc bầu đồng tính cũng có kẻ già công phản đối; người dừng chủ-trương công việc phải đối phó với hết thảy cái cảnh-ngộ ấy, thuận ứng với hết thảy cái thời vận ấy, bài trừ được hết thảy những phe phản đối mà cấu kết được hết thảy những bạn đồng tính, khác nào như một ông tướng cầm quân, tả xung hữu đột, đông sanh tây trị, hơi một chút hỗ dỡ thì quân phải đỗ lập tức, lại khác nào như chiếc thuyền vượt biển, tay lái tay buồm, vừa sóng vừa gió, hơi một chút bối-rối thì thuyền phải đắm theo ngay: giữ làm sao cho khỏi bối-rối, khỏi hỗ-dỡ là nhờ về cái đảm-lực cả; cái sự-nghiệp càng to rộng chừng nào thì thành-tựu càng lâu, kinh-doanh càng khó, cái cảnh-ngộ thuận, cái thời-vận hanh càng ít, mà cái cảnh-ngộ nghịch, cái thời-vận truân càng nhiều, kẻ đồng tình thì kiếm mãi chẳng ra mà kẻ phản đối thì xua đi không hết, càng cần phải có cái đảm-lực kiên định lắm mới mong chót lọt được cả mọi cái mà thu được cái thắng lợi cuối cùng. Ấy cái đảm-lực có quan-hệ với sự-nghiệp người ta như thế.

Nay đã gọi là một bậc thượng-lưu trong xã-hội thì tất phải vì xã-hội mà gánh vác các cái sự-nghiệp chung, nghĩa là phàm những sự-nghiệp riêng từng người từng nhà không thể gây dựng được nên mà gây dựng được nên thì có cái thực ích thực lợi công-cộng cho cả toàn-quốc, cho cả đồng-bào vậy. Cái sự-nghiệp như thế có phải là nhỏ nhen gì, có phải khinh dị coi thường được ư? có phải lấy cái đảm-lực nhỏ như chuột, nhát như cáy mà cán-đáng nổi được ư? nhất là làm một bậc thượng-lưu ở trong xã-hội Việt-Nam ta bây giờ thì cái sự-nghiệp phải gánh vác lại càng nặng nề lắm; xã-hội ta dương cái thời buổi bán khai, trăm công nghìn việc còn dương lộn-xộn đỏ-đang, bao nhiêu những sự-nghiệp công cộng có thực ích thực lợi cho tổ-quốc, cho giống-nòi, cái thì có xác không hồn, cái thì có đi không tới, cái thì thủy thành mà chung tệ, cái thì danh thị mà thực phi, chưa có cái gì mà thấy được mảy-may gọi là kết quả cả; người thì hiểm của thì kiệm; kẻ cộng sự thì phi giả công doanh tư lại hư-nguỵ cầu-thả; kẻ bàng-quan thì phi đạt điều kiểm chuyện lại độc ngẫm hại ngầm; trên đối với chính-phủ Bảo-hộ thì tinh ý khó thông, u-ẩn khó đạt; dưới đối với lũ dân ngu hèn thì sinh-kế chưa đủ trí-thức chưa thông; cái cảnh-ngộ thật chỉ có nghịch mà ít có thuận; cái thời vận thật chỉ truân-kiển mà ít có banh thông; bài trừ được cái sức phản đối mà câu-kết được cái lực đồng tình thật không để; như thế mà đứng ra cán-đáng một cái công việc gì cho có thành tựu, cho giúp được cái công-nghiệp khai hóa của chính-phủ Bảo hộ, tỏa được cái nguyện-vọng cận trị của quốc-dân, mà không bị những cái trở-lực nó làm hư hỏng đi, cần phải có cái đảm-lực kiên định biết là nhường nào!

Thật là một bậc thượng-lưu ở trong xã-hội Việt-Nam ta bây giờ thì tất là có cái đảm-lực hơn người lắm, không vì phù qui mà sao nhãng cái chí nghiệp của mình, không vì bần tiện mà thay đổi cái thao-thủ của mình, không để cho cái mồi ngon ngọt của danh lợi nó cám dỗ được mình, không để cho cái dây trói phọc của vợ con nó cầm giữ được mình, cả nước đều lấy thế làm vinh mà mình không chuyển bụng, cả đời đều cho thế là dại mà mình không sờn lòng, thủy chung cứ theo đuổi một cái sự-nghiệp cao-thượng mà mình đã vì xã-hội mình gánh vác làm việc cơn. Lửa của mình, ngoài cái thời giờ kiếm cho có ăn, ăn cho lấy sống, vừa đủ được không đói không rét, qua tháng qua ngày, còn bao nhiêu khí-lực, bao nhiêu tinh thần, nhất quyết là hi-sinh về việc đó cả, cho đến thân gia có lúc có thể cát xả được, nguy hiểm có lúc có thể xông pha được, mà cái mục-đích tuyệt đối của cả một đời mình là cái sự-nghiệp cao-thượng, mình đã vì xã-hội mình gánh vác kia không khi nào chịu thay phương đổi hướng; cái đảm-lực như thế mới là cái đảm-lực kiên-định thay!

Dưỡng thành cái đảm-lực ấy thì trước hết phải lập chí cho cao, tri chí cho vững, nhận định cái sự-nghiệp cao-thượng mà mình đã vì xã-hội mình gánh vác là cái danh dự, cái quyền-lợi độc-nhất-vô-nhị của mình, không chức tước quyền vị nào sánh được ngang, không tiền bạc của cải nào cân được bằng, không sung-sướng vui thú nào đổi được đáng, lại phải thanh tâm quả dục, xa những vật thanh sắc ngoạn hảo, tập những nết thực bần cư tiện, không quản ngại những sự mạo hiểm... lí nguy. Cổ-nhân đã có câu: hễ nuốt được rễ cỏ tròi thì làm gì cũng nổi; ta cũng xin nối lời câu ấy mà nói thêm rằng: hễ mặc áo vải mà không màng tới những gấm vóc doạn sa, đi cuốc xe đạp mà không màng tới ô-tô song mã, ngồi rú đọc quyển sách mà không màng tới ca-quán tửu-lầu thì mới giữ được cái đảm-lực kiên định hơn người mà làm nên sự-nghiệp trên người là cái sự-nghiệp một bậc thượng-lưu ở trong xã-hội Việt-Nam ta bây giờ vậy. T.

MỘT SỰ PHÁT HIỆN CỔ-VẬT RẤT LẠ

Một nhà khảo cổ nước Pháp tên Norbert Casteret gần đây ở vùng nam-bộ nước Pháp phát hiện được những bức tượng nặn hình động-vật đời trước. Ban đầu ông tự một cái cửa hang đi vào, trong đó là một cái đường sông dưới đất dài một ngàn ba trăm mã. ông đến nỗi ở trong cái hộp bằng cao-su, lội nước mà đi mất mới tới một cái nhà lớn dài tới hai trăm hai mươi mã, trong bày những mỹ nghệ phẩm đời cổ rất nhiều, đồ nặn bằng đất có một cái tượng con sấu, ba cái tượng con cọp, ba cái tượng con ngựa, còn các vật không biết tên có tới hai mươi thứ, lại có đồ điêu-khắc có đến hai mươi sáu cái tượng các thứ động vật, phần nhiều là hươu, ngựa, trâu, vịt, chó v. v. Cứ các nhà khảo cổ khảo chứng nói cái đó thực là di tích của người về trước hai vạn năm ngàn năm.

Tin Trung-hoa

Ngày 26 Mars 1924

Việc Trung-Nga thiết lộ

Ngày 15 mars, khai đặc-biệt hội-nghị ở nhà riêng Tôn-bảo-Kỳ, để bàn việc Trung Nga thiết lộ, Vương-chánh-Đình tuyên ngôn rằng mình với ủy-viên Nga đã thỏa nghị, phàm những việc quan yếu, như là dùng người Nga và triệt bỉnh ở ngoại Mông-cổ, thì ủy-viên Nga đã tỏ ý lui nhượng; nói rồi Vương với Tôn-bảo-Kỳ và Cố-duy-Quân cùng vào yết kiến Tào-Côn. Vương nói rằng việc Trung Nga giao thiệp, lần này không giải quyết xong, thì mình nhất định xin từ chức; Tào có ý muốn giao toàn quyền việc đốc biện Trung Nga thiết lộ cho Vương.

Ngày tối hôm ấy (15 mars), Vương với ủy viên Nga lại hội thương đến nửa đêm, thỏa định đại cương 15 điều, và phương pháp tạm hành 11 điều.

Ngày 16 mars, Vương đã in điều ước ấy, rồi đệ đến mỗi phủ mỗi viện một bản; nghị viện còn nói rằng việc ấy còn phải bàn bạc một lần nữa, và cũng chưa giao cho nội-các hội-nghị. Vẫn-đề ấy chắc lại còn lôi thôi.

Việc quan-thuế

Công-sứ các nước đã thông tư cho nhau, dự định khai hội bàn việc quan thuế, nhưng vì chưa tiếp lệnh của chính-phủ các nước, cho nên chưa cử hành. Công-sứ Pháp lại tư sang ngoại-giao bộ rằng nếu chánh phủ Trung hoa không giải quyết xong cái vấn-đề kim phật-lang, thì chánh-phủ Pháp nhất định không cho khai quan thuế hội nghị

Tôn-truyền-Phương biện bạch cho Chu-âm-Nhân

Tôn-truyền-Phương đánh giây thép về Bắc-kinh-biện bạch cho Chu-âm-Nhân rằng không phải là Chu vô cố mà sinh sự đâu; Tôn lại đánh giây thép đi các tỉnh nói rằng thế lực Vương-vĩnh-Toàn đã suy. Nhưng lại có tin đồn rằng Vương vĩnh-Toàn đã ở Phúc-thanh kéo quân về Phúc-kiến hai bên đánh nhau kịch liệt lắm.

Tin Tứ-xuyên

Có tin đồn rằng Vương uy-Viễn (bộ tướng Dân-mậu-ân) làm phản, hết sức đánh lại.

Cuộc chiến tranh ở Đông-giang

Lê-sân-đanh lấy được thành An-hải, lại kéo lên đánh huyện Vĩnh xuân, huyện An-khê, huyện Đại-điền và huyện Địch-nga.

Thẩm-hồng-Anh sắp sửa về Quảng-tây

Thẩm hồng-Anh quyết chí đấu lực với Lục-vinh-Đình, đã sai Hoàng-công-Hân đem quân về Quảng-tây giúp sức cho Thẩm-vinh-Quang (con Thẩm-hồng-Anh), hiện lại sắp sửa tự mình kéo quân về Quảng-tây hội chiến.

Trương-quốc-Trinh sai tướng hiệu chia đường đi tuần các giang phận

Trương-quốc-Trinh (đông lộ tiên địch tổng chỉ huy) phụng mệnh Tôn-Văn, sai bọn Ha-tiêu-Tổng đem quân đội chia đường đi tuần phòng các giang-phận ở Đông-giang.

MỘT BÀI DIỄN-VĂN CỦA QUAN POINCARÉ

Ngày hôm qua, quan Poincaré có đọc tại Thử-dân nghị-viện một bài diễn-văn quan-trọng về việc chính-trị. Ngài có nói: Ngài lấy làm tiếc rằng trong tòa Nội-các mới không có mấy quan thượng-thư cũ, như quan Sarraut, quan Strauss và quan Lafont, vì một lòng một dạ với chính-phủ, mà bị chánh-đảng của mình trục ra ngoài. Nếu quan Sarraut không tỏ ý muốn tạm nghỉ việc chính-trị, thì ngài cũng tìm cách lưu quan Sarraut lại. Ngài có nói: Trước kia ngài thế nào, bây giờ ngài vẫn thế ấy. Vậy về cái chính-sách nội-vụ và cả đến cái vấn-đề trợ cấp cho các quan chức không có gì thay đổi cả. Ngày mai tòa Nội-các sẽ bày tỏ mọi lẽ, để nghị-viện với ưng-chuẩn cái bản dự-án của chính-phủ. Cái chánh-sách nội-vụ phải theo cái chánh-sách ngoại-giao. Trước khi nước Đức chưa nộp hết bồi-khoản, thì nước Pháp không rút quân ở hạt sông Rhur về. Việc trù-bình không có quan-hệ gì đến nỗi khó khăn của ta về đường lý-tài. Thực ra ta có gây được ít nhiều thiện-quả, ấy là nhờ về việc ta đóng quân ở hạt sông Rhur. Số thu nhập tổng cộng được 1.643 triệu, và số chi xuất tổng cộng là 986 triệu, nghĩa là nước Đức ra công để kháng một năm giới, mà số thu nhập còn thặng hơn số chi xuất được 657 triệu quan.

Mấy nước trong các nước Đồng-minh có ý muốn làm cho ta phải hoãn cái lại tờ hòa-nghị. Nay mai hội-đồng bồi-thường xét các tờ trình của các nhà giám-định, rồi sẽ ấn-định cái năng-lực của nước Đức để trù tính cho chóng đến ngày nước Đức trả nợ. Ta cố sức tìm cách điều đình việc ấy cho ổn thỏa, song hễ nước Đức chưa nộp hết bồi-khoản, thì ta còn đóng quân trong hạt sông Rhur.

Quan Macdonald có nói: Hễ cái vấn-đề bồi-khoản giải quyết xong thì cái vấn-đề bảo an cũng dễ giải-quyết. Nước Pháp không hề bao giờ đòi đóng quân mãi mãi trong hạt Ruénanie, như lời quan Lloyd George đã nói một cách vô-tâm vậy. Thực thế, ta sẵn lòng cùng với nước Anh tìm xem có khoản bảo-chứng nào chắc chắn hơn không. Trước kia đã có khi nói: « Hãy đợi Rathenau », nhưng Rathenau bị giết rồi, (Đến câu ấy nhiều ghế vỗ tay).

Ludendorf là một viên tướng phản nghịch đã được trắng án được hoan-hô, mà ngày hôm qua M. Stresemann lại đọc diễn-văn ca-tụng tướng ấy.

Các viên thượng-thư nước Đức tìm cách không công nhận những lời của các nhà giám-định và cứ gỡ cái tội ác của nước Đức về việc chiến-tranh. Cái sự thể thực là hiển nhiên. Đồng-minh nước nào cũng phải công nhận. Nước Đức tìm cách sai lời trái ước. Nay muốn cho nước Đức đem lòng phục tòng, các nước Đồng-minh phải đồng tâm hiệp lực với nhau.

Nghị-viện bỏ 408 phiếu lo lòng tin cậy, Số chiếu phản đối chỉ có 131 cái mà thôi.

VẬN UYÊN

Cảnh phú-ông nhà quê

Chẳng phải như ai mới tiếng đồn,
Cũng bằng giàu có chốn hương thôn;
Thóc gian bạc đống là danh-giá,
Ruộng cả ao liền ấ phần sou;
Không phẩm không hàm nhưng lại trọng,
Chẳng quan chẳng tước lắm người tôn;
Thênh thang ngoài nội coi trời đất,
Trăm-thoảng con thuyền với nước non

Than nhà cháy

Nửa đêm ngọn lửa khéo vô tình,
Nhà cửa ai ngờ cháy sạch tinh!
Một đống tro tàn trơ đất đỏ,
Mươi gian nhà là tếch trời xanh!
Vận hồng đã tưởng trăm năm trọn,
Tay trắng nào ngờ nửa khắc canh!
Mới biết trần-gian là bể khổ,
Con thuyền gặp sóng nghĩ mà kinh!

Thù trì, Ngô-văn-Thọ.

Cái cảm-tình của người đàn bà con gái

phải nên biết điều chính điều tà

Người ta ai cũng phải có cảm-tình, hoặc đối với thân-thể, đối với cảnh-ngộ, đối với nhân-loại, biết bao là sự đau đớn khắt khe ở đời như nung đốt buồn gan, mà thành ra tư tưởng triền miên vô hạn.

Làm người nếu không có cảm, thì không phải là con người, nhưng cái cảm tình tuy vì thân-thể, vì cảnh-ngộ, vì nhân-loại, mà cái cảm tình của người đàn ông, khác với cái cảm-tình của người đàn bà; đã là thân người đàn bà con gái thì khi nào cái cảm-tình bẩm cũng quanh quẩn trong cái vận mệnh của mình, hơn sự cảm ngoài vòng cái vận-mệnh của mình. vì thế mà sự cảm-tình không sâu xa đặng, không mạnh mẽ đặng, để cảm cũng để nguội. Sự để cảm để nguội, đều thuộc về một hạng người tình yếu hết thảy. Tình yếu cố nhiên là cái nguyên-chất của người đàn bà con gái, lại gia-đi tiếp xúc sự cảm-giác ở đời đều là sự yếu đuối cả, có thân mà không được tự chủ, thường phải ỷ-lại người ta, cho nên cái cảm-tình cứ man-mác mãi. Xét kỹ cái tâm-lý của người đàn bà thì thật có nhiều điều hay, nhưng cũng không tránh được sự dở, hãy đem một cái tình yếu của người đàn bà mà nói, như đối với nhân-cách, thường biết ủy-khúc phục-tòng bao nhiêu sự đau đớn nặng nề đều có thể gánh vác được hết, lại cái tình hay động lòng, nên hay yêu mến việc làm lành, như đem tiền của ra bố-thí, làm chùa, tô tượng v. v. thường có khi đến mình trong chỗ khó nhọc. dù làm lỗ mấy cũng không nài, miễn cho có kẻ biết đến mình là thỏa lòng, chớ không đợi vì danh vì lợi mới phải làm như kẻ khác; thế thì có phải vì chữ tình nặng hay là vì cảm cái thân-thể của mình, mà buộc mình phải như thế.

Phàm cái tình yếu, dễ cảm-xúc, gặp việc ít suy xét đặng, nhân thế mà ngoại sự dễ cảm đỗ. Khi thì vì cảnh-thể bức giục mình phải theo, khi thì vì lời ngon giọng ngọt mà siêu, khi thì vì tình ân ý ở mà mến, oanh chào yến gọi đều là cảnh thương xuân, trăng tỏi hoa hớn, không qua là buổi bi thu, đường xa ngỡ nỗi sau này, không biết rồi may, may rủi thế nào, tấm thân như chiếc lá giữa doành, nhờ sợi tơ hồng xe chỉ thắm, hay là xe chỉ chuỗi cũng không hạn, bởi thế mà thành ra cảm, cảm mà sinh ra tình-tình với cảm, cảm với tình, làm cho xiêu lạc cái tính khôn ngoan, cho nên không giữ mình đặng, thường cứ theo cái ái-tình hẳn dắt lần đi tới mãi, không biết đến đâu là chừng, họa chăng khi ngã xuống hố xuống so, rồi mới mỹ hoàng con mắt, giật mình tỉnh lại, thì đã muộn quá. Bao nhiêu những người con gái, mà mắc phải cái cạm bẫy chữ tình là toàn không có nghị lực và trí suy xét, nên mới sa đọa mất cả trinh-tiết, cả danh giá con người, đến hối hận thiệt cả tinh mệnh cũng thường. Ấy là theo cái lòng dục thì cái dục niệm là vô đề, tham tiền, tham của, tham sang, tham qui, tham sắc, tham tài, tham đủ các cách, nên phải nghĩ cách mà duy-trì hẳn lại, thì mới đắt về nẻo chánh đặng. Nẻo chánh là nên cái lòng mình lại một buổi, mà suy rõ vật lý mới đang theo. Ở đời sự gì cũng có một cái nguyên-nhân trước rồi mới sinh ra điều nọ việc kia. Cái nguyên-nhân là cái cốt rễ, cái mối mành dầu của vật-lý, lại việc gì cũng có một mối chính, lại cũng bảy mối phụ thuộc theo. Nghĩa suy xét cái cốt rễ của vật-lý, mà suy ra các lẽ thuộc phụ thì mới rõ, vì-dụ như cái cây, có gốc, có ngọn, có ngành, có lá, có hoa, có nụ, v. v. vật-lý đã thế, sự-lý cũng vậy, vì thế cho nên triết-lý là trọng sự suy xét, phép ấ-mộ sự khôn ngoan, cũng trọng sự suy xét. Người ta không thể manh tâm ra làm việc gì mà không có cội gốc bao giờ. Làm việc gì không có cội gốc thì việc phải hư; suy xét việc không xét đến cội gốc, thì suy xét phải sai lầm.

Nay sự cảm tình của hạng người yếu tình có những phần sự phần nghỉ, làm cho mối tư-tưởng cứ luog tung ra, mà thành khó thâu xét lại. Bởi vậy mà sự giáo dục con gái, phải cần luyện tập tâm tính để cho có nghị lực, có can-đảm mới có phần chủ-trương cho mình biết mình sinh ra, cũng có ích với đời; không phải sinh không, không phải sống thừa; trước hết mình phải làm chủ cho mình đặng an tâm mình đem tài-năng của mình ra mà dùng các công việc, để cho sự sống có ích với đời, khi mình đã biết mình có ích với đời, không ăn hại của xã-hội, không hoài công của cha mẹ, tự khắc mình phải trọng mình.

Dù cảnh-ngộ nào, mà lòng có chủ-trì, đều có thể an-ủy được hết thảy, người ta có cảm mà phẫn chí, trở nên làm được nhiều điều hay, có buồn, có đau đớn, thì mới biết sự vui về sau này đậm thắm; ai đã hiểu như thế, sự nghi ngờ sự hãi tự phải tiêu diệt ngay, sẽ bày-cái tấm lòng suốt cho mình roi mình. Có ông bác-sĩ l'ây day con gái rằng: « Con phải ngẫu lời của đời cho quen, phòng khi có đau đớn để cho bền chí mà nhẫn-nại ».

Tôi cũng xin phép với chị em nói rằng: ở đời bao giờ cũng cảm khổ nhiều hơn cảm vui, vì hễ thấy trong thế-gian không phải người đàn bà nào cũng có chồng có con, toàn trông cậy chồng con được cả, còn người không đàn bà nào không chồng không con, thì không có cái hạnh-phúc ở đời. Nếu thế thì không có công-lý, phải biết có chồng có con cũng phải làm sao, mới có hạnh-phúc ở đời động, hoặc sớm muộn, hoặc rồi ro, không chồng không con, cũng

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

phải làm sao, chớ lẽ nào lại không chiếm được một cái địa-vị ở đời, thì sinh thân ra chẳng là vô dụng lắm ru. Thế thì có chồng có con, cũng phải mưu sự hạnh-phúc ở đời cho mình, không chồng không con cũng phải mưu sự hạnh phúc ở đời cho mình, nhiều-hận mới nảo-nùng dặng cái nhân-cách xứng đáng. Nhân-cách mà xứng đáng thì không bao giờ lại không có cái địa vị cao-thượng cho mình ấu thân hay sao ?

Đạm Phương nữ sử.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 4 Avril 1924

Việc trong hạt trú bình

Tin Coblence. — Vì đảng cuộc-dân vận-động lại náo-nhiệt hơn trước, nên các quan chức có bắt nhiều người

Việc nước Hung-gia-lị

Tin Budapest. — Lính vệ binh và nhân-dân xung đột với nhau. Một người dân chết, ba người bị thương.

VÔ-TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux, ngày 5 Avril 1924

Tại thử dân nghị-viện

Quan Maginot có công-bố các giấy má chứng minh những việc xui giục bài-xích việc binh trong hạt sông Rư, thì những ông nghị-viện về phần đối ngại một cách kịch-liệt. Nghị-viện phải hoãn. M. Poincaré đáp lại rằng cái chánh-trị đại-cương không thay đổi. Chánh-phủ sẽ theo đúng lời của chánh phủ đã công-bố về cái chánh-sách đối với hạt sông Rhur.

Dân số nước Pháp tăng dân

Số sinh về năm 1923 so với số tử thặng được 24 871. Về năm 1922, thặng được 70 579

Phê-vương nước Thổ

Nghị-viện nước Thổ bãi tiền bổng cấp cho các phế-vương.

Nước Nga và nước Lỗ

Cuộc điều-đình của nước Nga và nước Lỗ không thành công. Nước Nga bèn định đặt một cuộc chúng dân phiếu để giải quyết việc đất Bessarabie, nhưng nước Lỗ không ưng.

Cuộc thi thơ

Của Nào-nu-Quyền nữ-sĩ

MMCLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Mà Viễn đây giờ vẫn kính sùng
Đạo đức nền xưa sương tuyết phủ,
Thi thư dấu cũ cỏ rêu phong.
Mưa Âu gió Mỹ đà bao thuở,
Cửa lễ thềm nhân thử ngẫm trông,
Ai có về thăm người vạn cổ,
Nén hương xin khấn nước non Hồng.

Trần-Lang
11, Rue Champeaux, Nam-định

MMCLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cổ-miếu rêu phong đạo vẫn sung.
Nề-nếp vẫn còn cơ-chỉ cũ,
Tang-thương khôn đổi khói hương chung.
Lửa Tăn chưa cạn nguồn Thi Tử,
Vạch Khổng thêm tôn đất Nhị Nùng.
Sân Giám ngẫm trông bia kỷ-niệm,
Một nền văn-hiến trấn phương Đông.

Nguyễn-ngọc-Mai
67, Ninh-xá, Bắc-ninh

MMCLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Thánh-miếu cao xây ngất núi Nùng.
Ghi dấu văn-chương trong cõi Á,
Dựng bia trung hiếu tỏ trời Đông.
Nên Vương gót lễ còn ghi đề
Vách Khổng văn Âu tạc chữ đồng
Đệ nhất danh thơm là đấy nhỉ.
Xuân thu khôi tỏa khắp non sông.

MMCLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu ai xây khéo tạo lùng.
Đủ mặt thi-thư trên thế-kỷ,
Khắp hồn trung-hiệt dưới đông cung.
Nét hương khói đượm in vầng nguyệt,
Ngọn bút tô son dấu chính chung.
Vách Khổng vẫn còn vang cõi Á,
Bia xanh dựng để nước non trông,

Lưu chung-Tỷ
Làng An-nội, Phú-thọ

BẢN-BÁO ĐẶC ĐIỆN

Huế, ngày 4 avril 17 giờ 35

Phát hỏa tại điện Cần-chánh

Điện Cần-chánh hiện đang chữa lại, chiều hôm nay hồi 2 giờ rưỡi, bị phát hỏa, cháy mất một phần điện. Nhờ có lính trong Hoàng-thành cùng các binh lính Tây Nam đến chữa trí trong một giờ đồng-hồ tắt được lửa. Thiệt hại nhiều lắm. Hoàng-thượng lúc ấy ngự đi thanh-minh. Quan Khâm-sứ được tin hỏa tai thì ngài có thân hành vào Điện trông nom.

Saigon, ngày 3 avril

Hỏa-tai

Tối hôm 1er avril, hồi 9 giờ rưỡi, phát hỏa tại trên gác một hiệu Khach buôn đồ gỗ ở phố Dormoy, cháy lan ra 11 gian. Mãi đến ba giờ mới tắt được lửa. Thiệt hại chừng bốn nghìn đồng. Cháy là tại một người làm công vô ý, nghe tiếng động, đánh diêm soi ở cạnh một thùng sơn để sơn bừng lên cháy sém cả mặt.

Tàu tới tàu đi

Tàu *Chambord* ở Pháp-sang đã tới Saigon sáng hôm 2 avril.

Tàu *Porthos* ở Trung-hoa sang đã tới Saigon ngày 2 avril, hồi 12 giờ rưỡi.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 26 độ
15 giờ 21 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Chủ-nhật, 6 Avril 1924

La Passion

Âm-lịch

Mồng 8 tháng ba, năm Giáp-tí

Ngày Ất mão
Hành Thủy Sao Mão, Trực bế
kỵ: Tài chủng, Xuất-hành
NGHI: Tế-tự, An-sáng, Khai-trí, Giao-dịch
Xuất-hành, Nạp tài.
Hội đền Phả-lại

Ngày kia

Dương-lịch

Thứ hai, 7 Avril 1924

Annonciation

Âm-lịch

Mồng 4 tháng ba năm Giáp-tí

Ngày Bính-thìn
Hành Thổ, Sao Tất, Trực hiếu.
Kỵ: Tạo-tác, Khởi-công.
Chư thần triều thiên.

Giá bạc. — Kể từ ngày 5 Avril 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 8 60.

Thị giá quốc-trái. — Ngày 5 *avril 1924* 3%. 56.30 — 3%. Thứ hoàn vốn dần 65.40 — 4%. 1917 59.90 — 4% 1918 58 90. — 5% 1915 1916 69 — 5% 1920 87.25. — 6% 1920 83 15.

Cuộc hành trình của quan Toàn-quyền tại Nhật-bản. — M. Matsuoka là đại-biểu của Nhật-bản sang hàn với phủ Toàn-quyền về chương-trình cuộc hành-trình quan Toàn-quyền tại Nhật-bản đã xong rồi thì nay mai lại trở về Yokohama. M. Néron là chủ-sự tại tòa Liêm-phóng phủ Toàn-quyền nay mai cũng sang Nhật.

Trong khi ở tại Nhật thì quan Toàn-quyền sẽ đi thăm mấy thành-phố lớn nhất là những nơi bị nạn động đất vừa rồi. Có lẽ khi trở về ngài sẽ qua Hán-thành là kinh-thành Cao-li.

Đến mùa thu này thì chính-phủ Nhật-bản lại cử đại-biểu sang Đông-dương đáp lễ lại và có đem cả một hạm đội Nhật đến vịnh Hạ-long.

Văn-phòng quan Thượng-thư bộ Thuộc-địa. — Văn-phòng quan Thượng-thư bộ Thuộc-địa nay có những vị sau này :

Chánh văn-phòng. M. Labrouchère nguyên chánh văn-phòng bộ Thương-mại

Phó văn-phòng. M. Reginansel phó chủ sự và M. Joseph quan chánh cai-trị ngạch Thuộc-địa.

Thư-ký riêng. M. Lachenaud phụ kiểm-sát của binh gia và M. Tixier.

Tam phái tại văn-phòng MM. Roland, Deschizmaux và Robichon.

Ngạch Tư-pháp. — M. Lavau (Dominique Joseph Stéphane) quan thẩm-phán thực-thụ tại tòa án Hanoi, lĩnh chức chánh tòa án đệ nhị cấp tỉnh Thái-bình nay được quyền quan Tư-pháp tổng trưởng bổ dụng.

M. Prouff (Francois Marie Charles) quan thẩm phán dự khuyết tại tòa án Hanoi nay bổ thuộc quyền quan Thống-sứ Bắc-kỳ để lĩnh chức chánh tòa án đệ nhị cấp tỉnh Thái-bình thay M. Lavau.

RẺ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà muốn đem bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
39, Phố hàng Quạt, Hanoi

2059

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thư đệ nhất đẳng Bắc-đẩu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Huế.

Ngoại khoa, thổ-sinh, chứng nhất về các tử-bệnh bệnh phong-tình.

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ rưỡi đến 9 giờ
Buổi chiều 4 giờ đến 7 giờ

KHÁM BỆNH: 0 $ 3 Công việc lắm
XIN GIẤT LẦM-CÙNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32
giữa nhà số 236

3018

Rước đèn. — Tối thứ hai này có rước đèn, hồi 9 giờ họp tại trước cửa tòa Đốc-lý và qua những đường phố sau này :

Đường Dominé, Amiral Courbet de France, Galliéni, Laubarède, Bobillot, Paul Bert, hàng Trống, hàng Hòm, hàng Nón, đường Thành, Général Bichot, Maréchal Joffre.

Nhà bưu-điện. — Nay đặt tại Đông-xam (Trung-kỳ) một nhà điện-báo tạm chỉ nhận việc chuyển những điện tín công và tư mà thôi.

Kể từ ngày 16 mai 1924 trở đi, tại Trà-cơ (Nam-định) đặt một sở bưu-điện thứ hạng, nhận gửi cả các bưu-kiện (colis postaux) từ 5 cân trở xuống.

THUỐC LÁ VẤN SẴN HIỆU STIC TỐT THƯỢNG HẠNG

FAMILY CINÉMA

29 — 31, Rue des Voiles, HANOI

PROGRAMME

Du samedi 5 au mardi 8 Avril 924

TẬP CHÍ

Bắt đầu từ 8 giờ đương học buổi

BA NGƯỜI NGỰ LÂM PHÁO THỦ

Là một chuyện rất tử tế.
Rất hay, rất vui.
Phim ảnh rất nên xem :
Cuộc vui này là cuộc vui khó có
Mỗi tuần lễ chiếu 4 bộ
Thứ tư đến thứ sáu 2 bộ
Thứ bảy đến thứ sau 2 bộ
Chiếu hồi thứ 7 và 8

Tiền phụ cấp các lớp dạy người lớn. — Các viên giáo-học bản-xứ dạy ở các lớp người lớn trong các trường Sơ đẳng kiêm bị hay là yếu-lược ở Đông-pháp thì tiền phụ cấp tây quan thổ-nhiên mỗi xứ định cho từ 0 đồng 50 đến 1 đồng 00 một giờ.

Thi thông-ngôn tòa án. — Đến ngày thứ ba 13 mai 1924 hồi 8 giờ sáng, tại Tòa án Hanoi và Saigon sẽ có kỳ thi tuyển lấy hai mươi-nhăm chân thông-ngôn tập sự ngạch Tòa án.

Đơn xin ứng thi phải làm bằng tin-chỉ và để đến Tư pháp-viện (Direction de l'Administration judiciaire) tại Hanoi hay là Saigon, nhận đến chiều ngày thứ bảy 3 mai 1924 là cùng hạn.

Các thí-sinh phải từ 18 tuổi cho đến 25, từ ra trước đã từng sự tại các sở nhà-nước rồi thì không kể, đề tính đến năm 55 tuổi có thể về hưu trí được và lại phải có bằng thành chung Pháp-Việt hay là bằng Cao-đẳng tiểu-học tây (Brevet d'E. P. S.) hay là bằng tốt-nghiệp các trường Luật cũ

Đơn xin ứng thi phải đính theo các giấy sau này :

1° Một bản giấy khai sinh ;
2° Một bản tư pháp lý lịch ;
3° Một tờ chứng chỉ của thầy thuốc ;
4° Một bản sao các văn-bằng.

Lệ giám các giống gia-súc. — Điều thứ 16 nghị-định ngày 2 octob e 1916 về việc tuần phòng về các giống gia-súc thì nay đổi lại như sau này :

« Những chó hay là mèo nào mà cần phải người thì sẽ phải bắt giữ ở trong nhà nhốt, có một viên thầy thuốc thú-y kiểm đốc rồi ra là trong hạn 15 ngày kể từ ngày nó cắn ».

Số tiền thu của công-ti xe-lửa Vân-nam. — Công-ti xe-lửa Vân-nam vừa mới trình phủ Toàn-quyền về việc lĩnh trưng đường xe-lửa từ Haiphong đến Vân-nam-phủ trong năm 1923 như sau này :

Số tiền thu nhập là 85 093 717 frs 10 mà số tiền chi-tiêu hết có 26 478 265 francs 89. Vậy lãi là 8 615 451. fr. 21, trong số ấy thì về phần Đông-dương là 6 934.088 fr 1

Tòa Thượng-thẩm. — *Di ghẻ con chồng.* — Việc « Di ghẻ con chồng » đăng trong số báo ngày 14 mars, có câu : giảm tội cho tên Giao xuống 20 năm khổ sai, vì lúc bào lên máy, chéch mất chữ « 0 » trong chữ 20, thành ra có 2 năm, vậy nay xin cải chính như sau này cho đúng : « ..... Tòa Nam-án tỉnh Phúc-yên phạt tên Nguyễn-viết-Giao khổ sai chung thân và tên Nguyễn-viết-Quỳnh 5 năm khổ sai. Tòa thượng-thẩm giảm tội cho tên Giao xuống 20 năm khổ sai và tha cho tên Quỳnh ».

BẢN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói 0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói . . . . . 0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bán kín, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20

3007

Cái nạn hàng ngày. — Sáng hôm mồng 3, chiếc xe ô-tô số F 1266 của M. Fougère buôn bán ở Đáp-cầu, do tên *chauffeur* Ng-văn-Tư cầm máy, khi đi tới Gia-lâm thì đụng phải một lão ăn mày 76 tuổi, tên là Đặng-văn-Tinh, bị thương ở hai tay và ở đầu, phải khiêng ngay đến nhà thương Hanoi.

Đánh rơi đồng-hồ. — Mme Daims ở đường Quan-thánh, số 30, trình sở Cẩm rằng ngày 4 avril vừa rồi có đi đong hoa ở quãng đường từ Trai-hàng-hoa đến cuối phố Carnot một cái đồng-hồ vàng hiệu *Lip* có đánh dấu chữ L. C., một cái ảnh và một cái châm hình hoa cúc, lại có đính hoa hồng bằng ngọc thạch.

Lừa xe đạp. — Một hiệu cho thuê xe đạp ở hàng Cót trình Cẩm rằng một cái thanh-niên không biết tên là gì, thuê một cái xe đạp giá 45 đồng, rồi trốn đi mất.

Vì ĐI XA MÀ BÁN

1 cái xe ô-tô hiệu « Rolland-Pilaint » 10 mã lực, 5 chỗ ngồi — Còn mới lắm.

1 cái xe nhà cao-su còn mới.

Hỏi tại : số 27, đường Bobillot, Hanoi.

3816

Quan Bốc-tơ Si-co-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, tê đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Xem bệnh và làm bệnh chính tại phố hàng Giấy, số nhà 53, Hanoi ông nói 314.

Quan Bốc-tơ có cả nhà cho người đến ngủ lại cho đến sáng, ai cần lại hỏi.

2062

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Lừa đảo. — Theo lệnh Tòa án-sở Cảnh-sát đã cho xét việc Trần-ngọc-Bích, chủ công ti Hợp-phu ở đường Amiral Courbet, bị kiện là lừa đảo những người có cổ-phần trong công-ty ấy.

Chó dại. — Ngày thứ năm 3 Avril, hồi 2 giờ chiều, một người phu xe là Nguyễn-như-Trang, 29 tuổi, ở phố An-dương, khi qua phố Đinh bị một con chó cắn ở dưới bụng, con chó của Bùi-văn-Tụng bán hàng ở phố ấy số nhà 59. Con chó ấy thì người phu xe đã đánh chết ngay lúc nó cắn, và xác nó đã đem vào nhà thốt súc-vật để sở Thú y khám nghiệm

HÀ-ĐÔNG

Cái nạn bắng ngày. — Ngày 4 avril, ở gần Bạch-mai, có một người đàn bà bị xe chở gạch đè phải, mấy ngón tay bên tay mặt gần gãy hết cả. Người đàn bà ra bộ đau đớn lắm, nhưng không chịu vào nhà thương.

PHÚ-THỌ

Việc hội đền Hùng-sơn. — Đến ngày mồng 10 tháng 3 ta này, là ngày hội Quốc-tổ Hùng-vương tại Hùng-sơn miếu ; ngày ấy là ngày kỷ-niệm chung cả nước. Bởi vậy năm nào hội-đồng định chương-trình ngày hội thế nào, thì thông báo cả quốc dân cùng biết, và nhắc trước để đồng nhân đi lễ cho đông. Chương-trình năm nay định như sau này :

Bắt đầu từ sáng ngày mồng 9, cả ngày hôm ấy các trò vui như đánh cờ người (có giải), đánh đu-tiên, hát chèo, vân vân.

Buổi tối quân cờ, quân đu tiên, rước đèn từ nhà công quán ở chân núi lên đền Thượng.

Ngày mồng 10 độ 10 giờ sáng, quan tỉnh và các quan phủ huyện làm lễ Quốc-tế (Hanoi lên xem cũng kịp).

Cả ngày mồng 10 và 11, ban ngày cũng đủ các trò vui như ngày mồng 9.

Buổi tối mồng 10 có đốt cây bông và phào tuông thiên.

Trong 3 ngày đêm từ nhà ga Tiên-cương đến chân núi đèn, đều có lính tỉnh, lính phủ và dân phu canh gác. Cửa nhà ga có yết thị giá tiền xe tay. Nhà công-quán cũ ở chùa và hai dãy hành-lang, để làm chỗ các khách thập-phương nghỉ ngơi rất tiện (có hàng cao-lâu bán cơm nước sẵn sàng). Năm nay lại có các nhà mới lên lập ấp ở chân núi đèn, đông vui hơn trước. Ngày mồng 10 lại vừa gặp ngày chủ-nhật, mới các ngài đi lễ lễ, xem hội, cho được đông vui.

Hùng-sơn miếu hội-đồng lại cẩn

Giặc trộm non cướp. — Tối hôm 31 mars hồi 1 giờ đêm, một toán trộm vào nhà một người đàn bà ở làng Trì-chủ (sở tại huyện Thanh-ba). Người đàn bà này ở có một mình với hồn đứa con và một người vú em.

Trước khi vào, quân gian đã đem buộc cổng một người hàng xóm lại, rồi mới cắt rào và bởi ngạch. Chúng

Còn nữa

Số 10

BẠCH-TUYẾT LƯU-NGÂN

(Ngôn-tình tiểu-thuyết)

Truyện một cô nữ-sĩ người nước Anh, học rộng tài cao, khinh thân trọng nghĩa, cần cơ ơn tri-kỷ của người yêu, mà chôn đem đa thịt mình ra cho người thích chữ đầu máu rơi thịt nát cũng chẳng quản gì đến thân. Cơi nghĩa-tâm hiệp-cốt cha có, thật vạn-cổ mỹ nhân chưa ai bì kịp. Chuyện chép rất lý hộ, vậy xin dịch ra để công hiến các bạn độc-giả

PHẠM-BỘI-CẦM dịch-thuật

Đoạn rồi lại nghĩ chàng đã đến thăm ta một lần mà không hay vì cớ gì sau rồi chàng lại không đến nữa. Nhưng vẻ phẫn ta, ta cũng phải nên cáo biệt với chàng mới phải. Cứ phép thì ta cũng nên viết thư gửi đến cho chàng. Lại nghĩ bóng chim tăm-cá, góc bể bên trời, ta biết chàng ở đâu mà gửi thư được. Thôi thì :

Trăm nghìn gửi lấy tình lang.

Thôi thôi thiếp đã phụ chàng từ đây!

Giá lúc ấy mà Tư-đức có tình về cái thuật (viên-quang), đem tinh thần mà cảm thông được, trông được thấy cái tình trạng của Thấu-tư lúc bấy giờ thì chắc nàng phải ăn năn rằng nàng không viết thư cho chàng thật là tệ bạc lắm vậy. Giữa lúc tàu Khang-cát cất neo ra cửa bể thì Thấu-tư đang một mình đứng trước cửa nhà Tư-đức nghe mụ lăng-diềng nói Tư-đức đã đi Nữu-tây-lan rồi.

Chàng vội hỏi đi việc gì thế ?

Mụ lão-bà đáp :

— Nỗ-sĩ chỉ nói rằng đi Nữu-tây-lan, chứ không nói là đi việc gì cả.

Thấu-tư lại hỏi :

— Đi tàu nào ?

Mụ đáp :

— Tàu tên là (Khang) hay là (Không) cái chi, tôi không nhớ rõ

Kế đó lại nói :

— À là ! Tôi nhớ ra rồi, tàu Không-kỳ-lý.

Nói đoạn, đóng cửa trở vào.

Lại nói chuyện Thấu-tư, chàng thật cũng là một người đáng thương vậy. Từ khi cất thân ra đi, đến Luân-đôn tìm công việc làm, tìm mãi mới được một sở nhà in, họ thuê làm người kiểm hiệu (correcteur) về Pháp-văn. Lạp dinh-vân và Cổ-anh-văn, lương mỗi năm được 180 bảng. Đã yên sở rồi, chàng bèn vội vàng ra ga xe lửa, mua một cái vé hạng ba, về Bật-minh hầu, định bụng đến thăm Tư-đức, để giải bày tâm sự của mình. Bụng đinh ninh rằng, bèo mây gặp gỡ, ba-sinh ân bẩn duyên trời. Mới hay trẻ tạo đành hanh, trêu người quá ngán, phàm những việc tình ái trong thiên-hạ, sức người không thể nào mà dự định trước được. Chàng một mình ngồi trên xe lửa, nóng lòng sốt ruột, mong sao cho xe chóng đến nơi. Ngờ đâu khi đến nơi thì không thấy người ý-trung-nhân của mình đâu, mà cũng không biết rằng đi đâu nữa, tấm lòng bi thảm biết đến dường nào. Tư người cái mối lương-duyên kia, chắc rằng không còn trông mong gì nữa. Lại thui thủi trở về Luân-đôn.

Những tình cảnh ấy, Tư-đức nào có biết đâu. Nàng chỉ biết đứng tựa lan-can, sa trông sóng bể, sau rồi định bụng về phòng nằm nghỉ, lần lộn với những đám con đòi con nụ của các nhà quí-gia. Còn đang thơ thẩn, bỗng thấy một người đà-công đến bảo rằng :

Nỗ-sĩ có muốn xem phong cảnh, thì nên đến đàng lái tàu kia mà xem thì rõ hơn.

Tư-đức vốn không say sóng, nghe người đà-công nói vậy, nàng bèn đến đứng lại tàn đứng trông. Bỗng thấy trên trời lửa điện lập lòe, mây đen mù mịt, mà sóng bể cũng cuồn cuộn, lắp lánh như mấy mươi vạn con rắn vàng đang cùng nhau mở cuộc khiêu vũ ở trên mặt bể. Bấy giờ gió to sóng cả, tàu bập bềnh trao lộn, không lúc nào yên, chợt thấy một người to béo, đương đứng hai tay nắm lấy hàng lan-can. Phút chốc chồng mặt ngã lăn ra. Tư-đức trông thấy vội vàng chạy lại đỡ dậy. Chợp nhoáng một cái, trông ra chẳng hóa ra Mễ-nhân, chợt nhớ đến cái thù giết em, trong lòng lấy làm giận lắm, liền vội vàng dật tay ra.

Mễ-nhân cũng biết người đứng đó là Tư-đức, bèn quát lên mà rằng :

— Do-mê-mã nữ-lang !

Biết rằng nói nhịu mồm, liền lại chữa lại mà rằng :

— Tư-đức nữ-sĩ ! Nàng đến đây làm gì ?

Tư-đức nói :

— Tôi định đi Nữu-tây-lan, không ngờ lại cùng đi với ông một chuyến tàu.

Mễ-nhân nói :

— Đi Nữu-tây-lan ư ? Tôi cũng ghé vào đấy rồi mới đi Úc-đại lợi-á. Thử hỏi nữ-sĩ, nữ-sĩ định trốn tôi đấy phải không ? Nhưng tôi bảo thật cho mà biết, về đi thì hơn, đừng đi nữa mà vô ích, ở đấy cũng có tàu khác của tôi, không ai mua tranh bán cướp được với tôi đâu.

Nói đoạn, bỗng lại kêu lên rằng :

— Chóng mặt quá ! Chóng mặt quá !

Tư-đức nói :

— Ông đừng lo, tôi không làm sách nữa đâu.

Mễ-nhân nói :

— Nếu vậy thì cũng đáng tiếc. Sách của nàng bán cũng có điều chạy thật. Vậy nàng đi tàu hạng ba đấy phải không ? Từ nay tế nàng có cần tôi ở đâu thì đừng có hỏi ban gì nhé, kẻo những người đi tàu họ thấy vậy họ khinh tôi đi. Tôi là một người giàu có sang trọng, lẽ nào lại đi trò chuyện với một người khách đi tàu hạng bét, thì còn thể diện gì, phương chi nàng lại là một người con gái nghèo, thì lại càng thêm xấu hổ lắm.

Tư-đức nói :

— Ông Mễ-nhân ơi ! Tôi cũng không muốn nói với ông đâu ! Điền đó xin ông chớ ngại

Bấy giờ Mễ-nhân lại chóng mặt ngã quay ra, mê man bất tỉnh nhân-sự.

Tư-đức mặc thây đấy, trở về phòng mình. Từ đấy ba ngày cứ ngồi rũ trong phòng, không buồn bước ra đến ngoài. Đến ngày thứ tư, mới ra ngoài mạn tàu, tìm một chỗ vắng vẻ, ngồi vịn lan can, trông ra bể.

Tư-đức sở dĩ tránh ra ngồi chỗ đó, là không muốn để tai nghe chuyện những con đòi con nụ, đứa này khoe ông chủ sang trọng thế này, đứa nọ khoe ông chủ sang trọng thế nọ. Khẩu-vẫn những chuyện nó lẻ, nghe mà dơ cả tai. Chợt thấy có một người chấp sự ở trong tàu, tay cầm cuốn sách, lững thững đi đến. Tư-đức nhìn thấy người ấy, ăn vận có vẻ phóng lưu, bụng đã tưởng là ông thuyền-chủ, sau rồi mới biết người ấy là viên quản-lý ở trong tàu.

Khi người ấy đã đến gần rồi, liền cất mũ ra chào mà rằng :

Thuyền-chủ có tôi đến hỏi nữ-sĩ có phải nữ-sĩ là nhà trước-thuật ra quyển sách này không ?

Tư-đức đưa mắt nhìn, thì ra quyển sách Thệ-ngôn, liền nói :

— Thưa phải !

Viên quản-lý bèn đi, một lát lại thấy đến mà rằng :

— Thuyền-chủ sai chúng tôi đến, xin lỗi cả : đô hành-trang của nữ-sĩ đem lên phòng trên.

Tư-đức còn đang ngơ ngẩn, không hiểu ra làm sao, thì người ấy lại nói :

— Xin mời nữ-sĩ đi cho.

Tư-đức bất đắc dĩ phải theo người ấy đi. Đến nơi thấy buồng thì sạch sẽ tinh mịch, trên giá lại có sách vở bút giấy, có ống viễn-kính, nói tóm lại là đủ mọi đồ cần dùng trong khi đi bể.

Tư-đức hỏi :

— Tôi ở phòng này ư ?

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trẻ-con cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem kỹ và sợ sinh cho kẻ kẻo nhầm to đó

Ngày mồng 7 tháng năm, niêm-hiệu Khải-định thứ ba, ao Nội các phòng tài chính phê rằng:

Chiếu nay đã được phong cấp MONTÉS qui bổ, có chỉ nên một hộ rượu bổ đã từng sự dụng qua rồi hay, đáng nên gia thưởng, trước hay phê thị gửi cho qui được phẩng chế-tặng để tỏ hoan-hỉ.

Khâm-thử.

Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Trang-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư cột thứ năm

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 5 avril 1924

CỨU MỸ ĐOẠT PHU

(Hồi cuối cùng)

Hồi này kết cục, nào khoe phép lạ, nào tặng bảo thiêng, kia thầy bói hồ danh, nọ anh hùng trượng nghĩa, nào phanh thây ninh tặc, nào tỏ mặt trung thần, đủ 9 gái gặp chồng, biết bao người hưởng lộc, nào giả nghĩa cứu lao, nào chọn bề ăn oán.

Ai đã xem mấy hồi trước, nên xem hồi kết cục này mới rõ đầu đuôi câu chuyện hay.

Tối chủ nhật 6 avril 1924

TÂM PHÚC TƯƠNG TRÌ

Trên người chi hỡi sắc khuynh thành?
Để khác tang bồng hoẵng mất xanh.
Hay nhỉ vì ai nên thế nhỉ.
Hư danh nào biết hóa thành danh.

Tối thứ hai 7 avril 1924

Diễn hai tích

Tích thứ nhất:

LÀM PHÚC CHO TRỘT

(Hát chèo)

Tích thứ hai:

AI GIẾT NGƯỜI

(Trần trẻ-con diễn)

HỘ-GIA Ủy-VIÊN TẠI TÒA-ÁN ĐỆ-NHẤT CẤP Ở HÀ-NỘI

Bán đấu giá

Xe ô-tô, còn tốt,

của sở vận tải về khách sạn Tam đảo năm 1928

Ngày thứ bảy 12 avril, hồi 8 giờ rưỡi sáng, sẽ bán đấu giá các xe ô-tô kể sau này, các nan cũng còn rất tốt cả, cùng một lô các đồ dùng.

Bán ở xưởng Francis, số 98 đường Huế, và số 3 phố Résident de Miribel, Hà-nội.

Các thứ xe kể như sau này:

1 cái xe Peugeot, 12 H. P. có đèn đẹp, còn tốt;

2 cái cam-nonettes G. M. C. transmission à cardan, rất tốt;

1 cái cam-on Peugeot, 5 lần, transmission par vis sans fin, rất tốt;

1 cái camionnette Citroën 2 chenilles, 10 chỗ ngồi, có xe remorque 2 bánh, rất tốt;

1 cái xe De'aunay-Belleville 8 chỗ, tốt;

Các khí-dụng kể như sau này:

Etau, forge, presses de rechange, phares lanternes văn văn.

Máy đặt đồ răng.

Bán liền ngay. Phải giả thêm 10%.

Hồ-giả ủy-viên

FLEURY

Có thể đến xem các xe ở số 98 đường Huế, và số 3 phố Résident de Miribel, Hanoi.

Muốn lời gì, hoặc muốn thử xe, thì hỏi tạ M. Fleury, hồ-giả ủy-viên, 90 91, phố Jules Ferry, Hanoi.

Vào trong nhà đã khá lâu, khuân hết cả đồ đạc thì người chủ mới biết bèn hô hoán lên. Người hàng xóm thấy kêu, chạy sang cứu thì cũng đã bị chúng buộc, vì nhà này gần nhất với nhà chúng định vào; quanh mãi sau người ấy bèn liều mình nhảy qua rào chạy sang thì chúng đã tẩu thoát.

Người chủ nhà lập tức đi trình lý dịch đến khám thì thấy cái tủ đã bị chúng cạy ra và lấy tiền cùng đồ đạc ước độ 150 đồng và lại thấy một con dao găm của chúng bỏ lại nữa. Việc này lý dịch đã làm biên bản đem trình quan huyện cho người đi tầm thám. Cứ như lời người ta nói thì bọn này đông tới 4, 5 đứa. Chúng định nếu lọt thì thôi mà bị bắt thì chúng cùng nhau trói bắt cả lại mà chết. Mong rằng quan huyện hết sức truy tầm cho được tội gian phi này đem mà trừng trị thì dân sở tại mới khỏi tay chúng quấy nhiễu vậy.

Thanh-Trì lại cảo

HẢI-DƯƠNG

Cái nạn ô-tô. — Hôm mồng 2 Avril, hồi 8 giờ 45, có một chiếc ô-tô do một người *chauffeur* tạ cầm máy ở Haiphong lên Hanoi, đi tới địa-hạt Hải-dương thì đụng phải một đứa con trai tên là Nguyễn-văn-Thu đi ngang qua đường, bị bánh xe đè lên mình vỡ sọ chết ngay lập tức.

BẠCH-HẠC (Vĩnh-yên)

Cướp tại làng Gốm. — Hồi 12 giờ đêm 28 tháng 2 ta M. Trịnh-văn-Kính, buôn bán ở làng Gốm, huyện Lập-thạch, tỉnh Vĩnh-yên cùng vợ, năm người con và đứa đầy tớ gái đã ngủ yên rồi; thình lình người chồng thấy tiếng chó sủa bên trong cổng nhà, trở dậy vặn mồ thắng đứng trên tường đương nhảy vào sân; tôi bèn vội lớn nhạc hỏi lâu, một đứa tắc cửi đánh người chồ nhà, nhưng người cầm nhà lại lấy mảnh vại vỡ đánh vào đầu nó, đứa khác lại trèo tường cầm đèn lồ thấy đứa đồng bọn nó kêu đau ở đầu thì nó nhảy vào đâm M. Kính phải hai mũi dao ở hai bên cạnh mạng và một mũi ở cằm gối chân trái; rồi đem trói vào một cột nhà. Chúng nó dọa kêu thì đâm chết. Một thằng đâm người con gái lớn chủ nhà một mũi dao ở đầu, cạnh tai bên phải và đâm thâm tím con mắt bên trái để phải lột đôi khuyên vàng rồi lại trói vào cột khác. Thằng kia đi mở cổng để sẵn thằng nữa vào thì hai thằng ăn bận quần áo và đội nón lính. Lúc bấy giờ chúng nó mới hỏi của và lấy đồ đạc cùng mấy gánh thuốc lào. Người con gái bị trói cựa cải được chạy ra đằng sau kêu dân làng đánh trống đồ ra cứu. Đằng cướp lấy đồ đạc đi ra đến mấy tiếng pháo, giữ làm sao có đến cái nhà là bên cạnh mà chạy thoát cả. Người chánh hương-hội làng ấy có bắn mấy tiếng súng bắt chúng; bọn cướp bỏ lại đọc đường được vài sọt thuốc lào và ít quần áo.

Thiệt hại độ vài trăm bạc, chủ nhà phải đến năm lại nhà thương ta ở Việt-trì.

HƯNG-YÊN

Hội Hợp-tế. — Ngày chủ nhật 30 mars hội Hợp tế họp đại hội-đồng ở trong nhà. Hội đồng có hơn 30 ông. Hội-đồng đinh họp lúc 2 giờ chiều, song có nhiều ông hội-viên đến chậm, cho nên mãi quá 3 giờ mới khai hội-đồng.

Sau khi ông tá lý Thịnh đọc xong tờ trình các công việc của ban trị-sự năm 1923 đã làm được chu-đáo thì bắt đầu bỏ phiếu bầu ban trị-sự mới như sau này:

MM. Ng.-văn-Thành, tư-lý; Ng.-làng-Thịnh, Trần-văn-Tấn, tá-lý; Ng.-văn-Đạt, thủ-quỹ; Trần-văn-Cẩu, chánh thư-ký; Cao-văn-Liên, phó thư-ký; Vũ-đình-Hanh, Vũ-duy-Xương, kiểm-soát; Ng.-văn-Thụ, giám-trang; Tiết-tung-Bằng, Lý-tam-Ích, Võ-duy-Châu, cố-vấn.

BẮC-GIANG

Cướp. — Đêm mồng 2 avril, có một toán chừng năm sáu đứa vào trại Lương-yên miền Yên-thế cướp ở nhà người chủ trại và bắt mất hai đứa trẻ con để dẫn lộ. Xem như vậy thì bọn cướp này ở đâu đến chứ không phải là người trong hạt.

(Xem trang thứ tư).

HỎI BÁO NAM PHONG

Xem NAM-PHONG số 77 vừa rồi thì biết ông Tùng-Vân tài nghệ thảo chương-trình theo lối hải-văn. Thiềm-chức muốn nhờ ông thảo giúp cái chương-trình cuộc thi rượu. Cô-nhân (đố biết là ông bà nào) có câu rằng:

« 愛 妾 世 界 人 知 夢
« 莲 戲 天 章 我 亦 痴 »
« Thế giới mùa-mênh người đỏ mộng,
« Văn-chương pha-riễu tớ ra hề. »

Ông Tùng-Vân nghĩ sao? chi xin ông nhớ cho rằng ai chiếm được giải quán-quân, kinh biếu một trăm cuốn Tái-sinh-duyên (sự-tích Mạnh-lệ-Quân), mỗi cuốn giá 0$90.

Bi-đinh, Nguyễn-văn-Tôi

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu CENO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nối-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2$40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC 31, phố Trang-tiền Hanoi. 2099

HIỆU

MINH-DƯỠNG

MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC

của Bông pháp Yên-thảo công-ty

HÀN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ

Giáo phố hàng Gai số 83

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean Dupuis Phố Mới), Hanoi

MAY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

白 告

CÁO-BẠCH

Muốn bán một nhà máy làm Dầu và Xà-phòng ở xứ Bắc-kỳ và một miếng đất rộng, một nhà máy Cưa, một nhà máy Gạo.

Ai cần mua các nhà máy rất có lợi ấy, xin cứ hỏi quan Lục-sự kiêm Quản-lý văn-khế HENRY ở Haiphòng thì ngài sẽ bảo các cách-thức cho.

PHOSPHATINE FALIÈRES

là một món vật thực khó mà bẻ chước được

Đã có tánh dưỡng như sữa, mà lại ngon ngọt, dễ ăn.

Dùng nước cơm nit và để dưỡng những kẻ tỳ vị yeu.

Phải coi cho thiệt hiệu **Phosphatine Falières**.

Coi chừng kẻo lầm để gian giả, bắc chước theo hột thân hiệu

PHOSPHATINE FALIÈRES

Bột nầy bán công-xứ, tại PARIS thì ở đường de la Tacherie, miền hãi 6

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Bắt ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thôi sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU,

2094. Y. M. GRENES.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc: các thứ mặt đá thực và giả, kinh gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ở đâu bán, giầy cườm, giầy kim tuyến, gương nhung, v. v.

Vàng dùng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

217

AI MUỐN CÓ NƯỚC XUỐI VỊ CHY NGAY Ở TRONG NHÀ

Ai cũng biết rằng nước xuối Vichy có những tính chất gì, và nước ấy dùng được những việc gì, đau vị, đau thận cùng vô số bệnh khác nữa, dùng nước ấy công-hiệu lắm.

Nhưng đến tận xuối ấy mà phải thuốc thì tốn kém lắm, vì vậy hiệu bào chế Montès, NHÀ BÀ CHUỒNG có bán thứ muối Sels Vichy có thứ chai lớn, có thứ chai nhỏ, chỉ bỏ mấy thìa con muối ấy vào mỏ: tức nước đun rồi thì có nước Vichy mà dùng, chẳng tốn kém là bao.

Nên đến hiệu bào chế NHÀ BÀ CHUỒNG mà mua muối Sels Vichy.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì cho biết cái tên in ở từ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quan ấy, để cho người làm sổ tìm kiếm. Xin các ngài thường hay ký tên thật vào thư, hoặc thấy quá, không sao đọc được, tên tắt, hoặc là nhiều khi bản-quán không biết vì sao trả lời.

Số 2

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Dám thưa tiểu-thư! Chẳng hay vì cớ chi mà tiểu-thư buồn-bã như thế?

Nàng *Nguyệt-anh* thở dài một tiếng mà rằng:

— Hai người biết sao được cái tâm-sự của ta!

Nói xong, lại nín lặng không trả lời. Con *Thúy-tú* cùng con *Lạc-hà* đồng-thanh mà nói rằng:

— Chúng tôi tử thuở nhỏ được phu-nhân và tiểu-thư đoái thương, vẫn có lòng biết-ơn. Nay tiểu-thư có điều chi lo nghĩ, xin cho chúng tôi biết, để chúng tôi được chia buồn.

Nàng *Nguyệt-anh* nghe nói, mới đem những lời phu-nhân và công-tử bàn nhau mà thuật hết đầu đuôi. Lại nói:

Ta thiết nghĩ người đời phần nhiều chỉ có hư-danh, vậy nên đem lòng nghi-ngờ, muốn được thử tài một phen cho biết thực giả, nhưng nói ra chưa tiện, hỏi thế mà nên nỗi buồn-rầu.

Con *Thúy tú* cùng con *Lạc-hà* đều nói:

Xin tiểu-thư cứ yên lòng! Hễ lần sau phu-nhân cùng công-tử có bàn đến việc hôn-nhân của tiểu-thư thì chúng tôi xin nói thẳng rằng nên thử tại *Phùng* công-tử đã, rồi sau sẽ quyết-định.

Nàng *Nguyệt-anh* nghe nói, bấy giờ mới lược yên lòng. Thời gió thấm-thoắt, cách một tháng sau, *Mã* phu-nhân bỗng bị bệnh. *Tiền-lâm* công-tử và *Nguyệt-anh* tiểu-thư ngày đêm lo sự, tìm thầy chạy thuốc, hầu-hạ luôn ở bên cạnh, trong nửa tháng không lúc nào dời.

Nàng *Nguyệt-anh* đi lễ các nơi chùa miếu, lại làm lễ dâng sao ở trong chốn hoa-viên để cầu cho thân-mẫu chóng được bình-phục. Trong độ mấy tháng, *Mã* phu-nhân thân-thể dần dần đã được bình-phục như thường. *Tiền-lâm* và *Nguyệt-anh* thấy vậy, đều được vui về.

Bấy giờ sang đầu năm mới, tiết xuân êm-ái, gặp ngày mồng 9 là ngày thánh-đản, nàng *Nguyệt-anh* bầm với *Mã* phu-nhân rằng:

— Dám thưa thân-mẫu! Con xin phép thân-mẫu đem lễ-vật ra miếu để lễ tạ.

Mã phu-nhân nghe nói, mừng-rỡ mà bảo rằng:

— Ta yếu đau trong bấy lâu, hai con chẳng những hầu hạ khó-nhọc, lại đi lễ bái các nơi chùa miếu, để cầu cho ta được chóng khỏi. Nay gặp ngày thánh-đản, con đem lễ-vật đi lễ ta là phải, ta cũng lấy làm vui lòng.

Nói xong, truyền bảo các nữ tỳ sửa-soạn lễ-vật để nàng *Nhuyết-anh* đi lễ. Hồm lấy nàng *Nguyệt-anh* trang-điểm một cách nhã đam, rủng con *Thúy-tú* và con *Lạc-hà* lên kiệu cùng đi. Sau kiệu lại có một bọn người nhà theo hầu.

Khi vào tới miếu, người xem đông như kiến cỏ. Chúng thấy nàng *Nguyệt-anh* nhan-sắc xinh-đẹp, hai đứa nữ-tỳ đi theo, cũng có vẻ nghiêng nước nghiêng thành, đều xúm-xít xung quanh để khen ngợi. Chúng bảo nhau rằng:

Kìa kìa! *Thường-nga* giáng thế, *Tây-tử* tái-sinh, không biết tiểu-thư nhà ai mà được như vậy!

Trong đám đông người có một chàng thư-sinh, trạc độ 16 tuổi. Diện-mạo khôi-ngô khác thường. Chàng thư-sinh ấy là ai? tức là chàng *Phùng-húc* con quan Hình-bộ thượng-thư mà khi trước *Tiền lâm* đã nói với *Mã* phu-nhân đó.

Hôm ấy chàng *Phùng-húc* trông thấy nàng *Nguyệt-anh* có cái nhan-sắc xinh đẹp, không biết là con gái *Tiền-lâm*, cứ nhẩn mặt ra mà nhìn. Nàng *Nguyệt-anh* đốt hương sup lạy xong, giao cho người nhà đem lễ-vật vào lễ, còn mình thì vội-vàng quay ra để lên kiệu về nhà.

Bấy giờ mọi người lại xô-đẩy nhau đến gần trước kiệu, *Phùng-húc* cũng lẫn ở trong đám đông người, lách ra không được, đành phải đứng đấy. Nàng *Nguyệt-anh* ngồng đầu, vừa trông thấy chàng *Phùng-húc* thì kiệu-phu đã buông rèm xuống rồi quay kiệu đi ngay.

Chàng *Phùng-húc* ngẩn mặt nhìn theo, mồ-hôi toát-đầm, không biết tự xuí-khiến mà chàng cũng bước cao bước thấp, cứ lững-thững theo sau. Theo trong hồi lâu, đi đến một chốn hoa-viên, kiệu nàng đã thẳng lối vườn hoa tiến vào. Kiệu vừa vào xong thì có tên lão-bộc chạy ra đóng cửa vườn lại.

Chàng *Phùng-húc* phân-nàn mà rằng:

— Tên lão-bộc kia thật là vô-vị! Chưa chi đã vội đóng cửa vườn!

Chàng sẽ lấy tay đẩy, nhưng đẩy sao cho được. Khi ngảnh đầu trông lại, thấy có một lão-bà ngồi gần đấy, chàng chạy lại mà bảo rằng:

— Dám thưa lão-bà! tôi xin hỏi thăm một lời: cái vườn hoa trước đây, có phải là nhà họ *Vương* đó chăng?

Lão bà lắc đầu mà rằng:

— Không phải!

Chàng *Phùng-húc* lại hỏi:

— Thế thì đây là vườn hoa nhà họ *Trương* phải không?

Lão-bà lại lắc đầu mà rằng:

Không phải!

Chàng *Phùng-húc* lại hỏi:

— Tuế thì nhà ai, xin lão-bà làm ơn bảo cho.

Lão-bà nói:

— Chàng hãy tạm ngồi xuống đây, để tôi thuật chuyện đầu đuôi cho chàng nghe.

Chàng *Phùng-húc* ngồi xuống, lão-bà liền nói:

— Cái vườn hoa ở phía trước đây tức là của nhà quan Đô-đường họ *Tiền*. Ngày nay quan Đô-đường tạ-thế rồi, chỉ có phu-nhân cùng công-tử và một vị tiểu-thư ở đó thôi, không có người nào khác cả.

Chàng *Phùng-húc* nghĩ thầm: À! thế ra vườn hoa của nhà anh *Tiền Văn sơn* (tên tự của *Tiền-lâm*) đây! Chàng nghĩ vậy, lại cố ý hỏi dò câu chuyện.

Chàng hỏi:

Chẳng hay *Tiền* công-tử đã kết-duyên với ai chưa?

Lão bà nói:

Chưa! Công tử chưa kết-duyên với ai cả.

Chàng *Phùng-húc* lại nói:

Nương còn tiểu-thư thì tất đã có hứa lời đính-hôn rồi?

Lão-bà nói:

— Năm nay tiểu thư mới 16 tuổi, cũng chưa từng đã nhận sính-lễ của ai.

Chàng *Phùng-húc* nói:

— À! nguyên do như thế! Nhưng tiểu-thư đã 16 tuổi thì cũng chẳng còn bé gì nữa.

Lão-bà nói:

— Tuy vậy việc hôn-nhân của tiểu-thư có lẽ hơi khó, bởi vì phu-nhân kén rể, chẳng những tìm nơi môn-hộ đương-đối, lại còn muốn được người nào tài mạo song toàn thì mới bằng lòng.

Chàng *Phùng-húc* nói:

— Đã đành rằng thế, nhưng chẳng hay tiểu-thư nhà ấy có phải là tay văn-chương hay không?

Lão-bà nói:

Cứ nói cái tài văn-chương của tiểu-thư nhà ấy thì tôi chắc phàm người trong địa hạt *Hàng-châu* này, vị-tất đã ai địch nổi. Nàng thật là bậc khuê-trung tài-nữ. Hàng ngày vẫn cùng *Tiền* công-tử ngâm thơ vịnh phú, mà công-tử thường phải chịu thua.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

THÁI-NGUYÊN

Việc thuốc phiện lậu. — Chiều hôm 1er avril vừa rồi, hồi 1 giờ ruỡi, một người đàn bà trạc độ 25 tuổi, áo quần lịch sự ở chợ Chu về qua Thái, lại biệu ô-tô thuê một cái xe riêng về ga Đông-anh kịp xe hỏa về Hanoi. Khi xe sắp đi, thì người tài xế ô-tô của quan Chánh-sứ ở đây, cùng một người nhà nữa cũng xuôi về Đông-anh xin chịu chung tiền để cùng đi chuyến xe đó. Người đàn bà cũng thuận cho đi. Khi xe chạy cách tỉnh c ừ u 3 kilomètres, có một người đàn ông tay xách va lít, vẫy xe đứng lại, nằn nì xin cùng về chuyến xe ấy, người đàn ông đang nằn nì, thì người tài xế ôi n i trên kia bắt đánh xe trở lại mà kêu rằng: hai anh chị này buôn thuốc phiện lậu, khi xe tới nơi, hai người chưa kịp xuống thì người tài xế đi xe kẹ ấy đã túm ngực người đàn bà cùng người đàn ông mà đấm đá, dĩ chí lại cầm ca-vát vụt lấy vụt để, khi mở va lít của người đàn ông ra thì trong toàn thuốc phiện lậu; Ngay lúc bấy giờ, những người nghe thấy rầm rĩ chạy lại thì đã thấy ông chánh sở Thương-chính tới hỏi đầu đuôi, rồi cho lính đưa hai người ấy cùng về sở.

L. N. D. lai cảo

Hiệu GIU-ICH tức là Công-ty CHU-VĂN-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các mùi đặt dấu CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay. 2056

Nếu các ngài mệt nhọc, yếu đuối, thì nên uống thuốc Pilules Pink, kẻo sau lại hối rằng sao không uống sớm.

Thuốc Pilules Pink bổ huyết và bổ gân, làm cho ngon miệng, và dễ tiêu. Thuốc ấy chữa các bệnh gốc bởi huyết xấu, thân kịch mệt rất là thần-diệu.

Thuốc Pilules Pink bán tại tất cả các hàng bào-chế.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ đừng gửi bằng timbres

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giấn thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống; chớ đừng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET là một vị tinh bảo không có pha chế nhiều món. Mỗi hoàn 0,50 cgr (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU, LẤT-LÉO VÀ GÂN-CỐT

• THUỐC PHÁP Trữ tại: 6, Rue du Pas-de-la-Mule, PARIS Ở PHÁP QUỐC LÀM

Cũng có bán tại: Hanoi, Bd. CHASSAGNE, Phm. Haiphong, L. BOURGUIGNON, Phm. và các hiệu bào chế khác.

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER

HANOI — 7, Rue des Caisses, 7 — HANOI

Bản-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí khách chiếu-cố.

Chủ-hiệu: NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính-mời 2098

NHÀ CHẾ-TẠO

Các thứ mũ bằng NÚT CHAI (Lièges)

HAI-CHINH

74-76, Rue du Pont-en-bois, 74-76

HANOI

2047

Kính đeo mùa xuân

Bản-hiệu mới sang nhiều thứ kính đeo mắt cực đẹp.

Xin mời quí-khách quá bộ chiếu cố cho.

Vạn tạ

TÔNG-YUNE-TAI VING-KY

49, Phố hàng Ngang, 49

HANOI

Mới thêm!!!

Bản hiệu xưa nay vẫn chuyên bán ... nay lại *mở thêm* ... ghế may quần áo tây nữa.

Chuyến tàu vừa rồi, bản-hiệu có ... bán được nhiều thứ vải cao-su (imperméable) để may áo đi mưa, các thứ mũ làm toàn liège để dùng mùa nắng này và nhiều thứ vải để may quần áo tây nữa.

Xin các ngài chiếu cố.

Nay kính

PHAN-QUẢNG-THÀNH

10, Phố hàng Đào, — Hanoi

2104

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG GÀN

Chúng tôi lấy làm hân hạnh mà báo cho công chúng đều biết rằng quan Bác-sĩ Leroy, làm ấy thuốc, coi các nhà thương ở Ba lê mới tìm được một thứ thuốc rất công hiệu để chữa những bệnh không ngủ được, bệnh da gà, bệnh ngứa, đờm trong ngực, khó thở, để ăn cho khỏe, sáng cho óc được yên lặng và được nhẹ nhõm.

Quan Bác sĩ Leroy ngài ảo huốc Neurina e này dùng mà chữa bệnh không ngủ được, đau gân, đau cổ ... là công hiệu. Thuốc ấy là một thứ thuốc rất tốt, không gây nguy hiểm gì cả ... dùng lại càng tốt lắm.

Ở các hàng bào chế ... đều có bán cả. 2056

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giá 20 quan ... chỉ đóng làm 25 tháng, mỗi tháng ba quan. Nộp tiền lần đầu, liền được ngay cái vé riêng mình có quyền sở-hữu hễ vé trúng số thì được cả tiền. Mình chỉ chịu cho đành định một tí, thật như không nghĩ đến, mà đã được dự các cuộc rút số, lại được ... quý ...

Vé ... mỗi năm tám kỳ ... cuộc rút số là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi lần rút số có:

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500 000 quan
1 lô.	200.000 quan
2 lô.	100 000 quan
3 lô.	50.000 quan
6 lô.	

Tiền rút số tám kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng dễ trúng lắm

Muốn dự các cuộc rút số ấy, nên gửi 20 quan cho ... chủ-hiệu nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Paradis, MARSEILLE (France) R. C. 6570

Việc bán vé này theo như bản luật ngày 12 Mars 1900, các nhà mua vé được đủ điều chắc chắn

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là **bởi sự thực-thà ngay-thẳng.** Tưởng nay cũng nên nhắc ai để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình,** lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế **MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.**

Bình-phẩm về rượu vang

RƯỢU VANG kể vào một hạng thực-phẩm rất-quý. Uống rượu vang vừa chóng tiêu, vừa khoan-khoái trong người ... vừa bổ. Rượu ấy làm cho người ta được tráng-kiện.

Người ốm mới khỏi uống thì chóng khỏe ... Chính-phủ Pháp, các quan Đốc-tờ (thầy-thuốc) cùng các nhà chuyên-môn về việc vệ-sinh rất có tiếng cũng bảo nên uống rượu vang. *BẠN HÀNG BẢN QUỐC ơi, nếu muốn ... mạnh ... luôn,* thì đừng uống ... An-nam, cứ nên uống rượu vang tốt của xứ BORDEAUX: mua rượu ấy thì cứ lại hiệu GUIONEAUD Frères ở Hanoi với Haiphong mà mua. Hiệu ấy chỉ chuyên về nghề buôn rượu vang thôi.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

Hỏi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại.

Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2082

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Pagements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đồ ... ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酏補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每日兩次在食飯之先飲一小杯

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31 phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

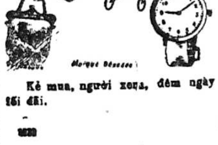
2099

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ. Hanoi

東京河內行補街門牌廿八號

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tết Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, sứ, cốt để bán vào hai dịp ấy.

Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh sảo, thửa đã lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiêu khách.

Xin các quí-khách có lòng chiếu cố thì mau đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày tối đãi.

đến bản hiệu cũng xin nhất luật

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA, Bijoutier

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Certifié l'insertion

DÉPÔT LÉGAL

NGÀY THỨ HAI 7 AVRIL 1924